BILAG 1: Kommenteringsark

Kommentarer fra Skovens Børn Bestyrelse, samt ledelse & personale

Vi ser KIDS som et relevant redskab til systematisk at undersøge kvaliteten i vores pædagogiske læringsmiljø. Samtidig ønsker vi at påpege, at redskabet ikke er vores eneste forståelsesramme for kvalitet, særligt kvalitet i naturen kræver flere perspektiver end dem, ét observationsredskab kan levere alene. Vi mener ikke at Kids resultater kan stå alene som en fuldstændig beskrivelse af institutionens pædagogiske kvalitet og har følgende perspektiver. Forældrebestyrelsen, personale og ledelse oplever at Skovens Børn har en høj pædagogisk faglighed og kvalitet, der ikke beskrives fyldestgørende i vurderingen i tilsynsrapporten.

Bestyrelsens præcisering;

Vi finder det vigtigt, at observationerne fra den enkelte tilsynsdag ses i sammenhæng med institutionens pædagogiske praksis over tid. Dette er særligt relevant i en skovbørnehave, hvor læringsmiljøer og aktiviteter kan variere med blandt andet lokalitet, naturens foranderlighed og børnegruppens aktuelle initiativer og interesser. En afgrænset observation giver derfor et vigtigt øjebliksbillede, men kan efter vores vurdering ikke alene indfange bredden i den naturpædagogiske praksis.

I naturpædagogikken arbejder vi med naturdannelse og naturforbundethed, hvor børnenes sanselige erfaringer, følelsesmæssige relationer til naturen og langsigtede dannelsesprocesser er centrale. Disse dimensioner kan være vanskelige at indfange gennem afgrænsede observationer.

Vi arbejder bl.a. ud fra erfaringspædagogik – at lære gennem erfaring
Barnet undersøger, handler, oplever konsekvenser og danner nye forståelser. Naturen giver mulighed for erfaringer, der er kropslige, sanselige og uforudsigelige. Disse erfaringer udvikles over tid i naturens mangfoldighed af udfordringer og udviklings potentiale. Dette mener vi ikke kan fanges optimalt i Kids.

Naturpædagogik – at lære i og med naturen
Naturen bliver et aktivt udgangspunkt for leg, udforskning, samarbejde og læring. Børnene møder fænomener, som ikke altid kan styres eller planlægges på forhånd. De fysiske læringsmiljøer i naturen opfanges ikke i Kids, der har en mere statisk opfattelse af de fysiske læringsmiljøer, som skal kontrolleres og iscenesættes af det pædagogiske personale. Naturpædagogik kan forstås som en proces, hvor børn gennem sanselige erfaringer, nysgerrighed, deltagelse og udforskning udvikler deres forhold til den fysiske omverden.

Bestyrelsens præcisering;
Da en væsentlig del af børnenes pædagogiske hverdag foregår uden for institutionens matrikel, mener vi, at vurderingen af de fysiske læringsmiljøer også bør ses i sammenhæng med de naturmiljøer, børnene faktisk opholder sig, leger og lærer i. Naturens rum er ikke alene baggrund

for aktiviteterne, men en aktiv del af læringsmiljøet og giver mulighed for forskellige typer leg, fordybelse, bevægelse, udforskning og fællesskaber.

Naturdannelse – at udvikle sit forhold til naturen
Gennem gentagne erfaringer kan barnet udvikle viden, værdier, nysgerrighed og refleksion over naturen og menneskets plads i den. Naturdannelse er en proces over tid og kan ikke reduceres til, om en bestemt aktivitet lykkes eller opfylder et bestemt kriterium. Naturdannelse handler dermed ikke kun om, hvad børn ved om naturen, men også om, hvordan de erfarer, fortolker og indgår i relation til den. Børn undersøger smådyr, sammenligner blade og forsøger at finde ud af, hvorfor noget rådner. Her er der en tydeligere orientering mod spørgsmål, observationer og begyndende naturfaglig forståelse. Vi benytter bl.a. den anerkendte metode – microforskermetoden. Børn sidder længe ved en vandpyt, følger regnen eller oplever, at et træ mister sine blade. Her er begreberne fordybelse, undren, følelser og en begyndende forståelse af forandring og sammenhæng væsentlige.

KIDS kan hjælpe os med at undersøge de fysiske rammer, børnenes deltagelsesmuligheder og personalets understøttelse af leg og aktiviteter. Men naturdannelse kan være vanskelig at indfange gennem en afgrænset observation, fordi den også udvikler sig gennem gentagne erfaringer, forundring, usikkerhed og møder med noget, barnet endnu ikke forstår.

- Sanselig opmærksomhed på levende organismer.
- Evnen til at undre sig og stille spørgsmål.
- En begyndende forståelse af liv og død.
- Relationer og fælles meningsskabelse.
- En følelsesmæssig og etisk relation til andre livsformer.

Naturdannelse viser sig nødvendigvis ikke som en umiddelbart målbar kompetence. Den kan også vise sig som en langsom forandring i barnets opmærksomhed, følelser, spørgsmål og forhold til omverdenen.

Naturforbundethed – at opleve tilknytning til naturen
Barnet kan udvikle genkendelse, tilhørsforhold, glæde og omsorg gennem gentagne møder med bestemte steder, organismer og naturfænomener. Barnets følelsesmæssige relation til naturen er ikke nødvendigvis synlig i den enkelte situation og kræver andre former for opmærksomhed og dokumentation.

Fri leg og kropslige erfaringer – erfaringspædagogik
Børn bygger huler, løber op ad bakker og mærker mudder mellem fingrene.
Den pædagogiske værdi kan ligge i kropslig erfaring, risikovurdering, fantasi, fællesskab og selvbestemmelse.

I den nordiske tradition har fri leg, børns medbestemmelse og læring gennem erfaringer en fremtrædende position. Den nordiske forskning i dagtilbudsarbejde med natur fremhæver også betydningen af børns møder med naturen i relation til trivsel, læring, udvikling og dannelse. En nordisk, deltagelsesorienteret tilgang lægger vægt på, at børn ikke blot modtager pædagogiske tilbud, men også er med til at forme deres hverdagsliv.

Det betyder, at børnene ikke kun skal vurderes ud fra, om de deltager i de aktiviteter, de voksne har tilrettelagt. Vi må også undersøge, om aktiviteterne giver plads til børnenes egne interesser, modstand, spørgsmål og initiativer. Naturens materialer, organismer, vejr og uforudsigelighed er

med til at forme, hvad børnene kan erfare og gøre. Den undersøgende og inddragende tilgang til steder, naturforhold og deltagelse kan åbne for naturpædagogik i et bæredygtighedsperspektiv. Den nordiske tradition kan bidrage med et blik på, hvordan vi balancerer læringsmål, omsorg, fri leg og børnenes selvbestemmelse.

KIDS kan være et redskab til at fastholde opmærksomheden på læringsmiljøets kvalitet, herunder relationer, leg og børnenes deltagelsesmuligheder. Men naturdannelse rækker ud over det, der kan indfanges gennem en afgrænset observation. Den kan udvikle sig over tid gennem sanselige erfaringer, undren, gentagelser, følelser og møder med naturens foranderlighed.

Den nordiske tradition for leg, deltagelse og helhedsorienteret pædagogik giver samtidig anledning til at være opmærksom på, om kvalitetsvurderingen kommer til at favorisere planlagte, synlige og let dokumenterbare aktiviteter frem for børnenes egne initiativer, erfaringer og naturdannelse, som beskrevet i det ovenstående. Det som netop kendetegner Skovens Børn.

På vegne af bestyrelse, personale og ledelse i Skovens Børn
Søren Emil Markeprand
30. oktober 2026